vexilologie

122

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE

vexilologie 122
ISSN 1211-2615
ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE

Pavel Fojtík - Jaroslav Martykán

Z HISTORIE STÁTNÍ VLAJKY VENEZUELY

Venezuela byla poprvé konstituována (přibližně v dnešních hranicích) r. 1783, kdy byla založena jako superintendence místokrálovství (generálního kapitanátu) Nová Granada, španělské zámořské državy, která zahrnovala sever jihoamerického kontinentu. Pod vlivem francouzské revoluce a s ní spojeného povstání otroků na karibském ostrově Hispaniola (Santo Domingo) v letech 1791-1804 se záhy i ve španělských koloniích začaly objevovat ideje občanských práv a národního osvobození.

Již r. 1806 ztroskotal výsadek kreolského důstojníka a generála Francouzské republiky Franciska de Mirandy, který procestoval Evropu (mj. navštívil i Prahu) ve snaze najít spojence proti Španělsku a po návratu do Ameriky zahájil osvobozenecký boj. Na palubě škuneru *Leandro* se po vyplutí ze Santa Dominga pokusil s pomocí Angličanů vylodit u La Vela de Coro v oblasti Ocumare v západní Venezuele, ale bezúspěšně. Jeho pokus je však pozoruhodný tím, že během něj došlo k prvnímu vztyčení venezuelské trikolory na půdě superintendence, a to 12. března 1806 (12. březen se proto nyní každoročně slaví ve Venezuele jako Den vlajky). Žluto-modro-červenou trikoloru podle jedněch (1) odvodil od barev hamburského pluku, v němž po čas svého působení v Evropě také bojoval, popř. se nechal inspirovat modrým a červeným pruhem na vlajce Haiti, odkud se vydal na útok proti španělským silám ve Venezuele (2). J. Martínez-Mendoza (20) však jeho pravděpodobnější inspiraci vidí v symbolu, vytvořeném vůdci nezdařeného povstání ze 13.7.1797 Manuelem Gualem a José Maríou Españou (**obr. 1**) (3). Pruhy vlajky v barvách bílé, modré, červené a žluté představovaly bělochy, černochy, mulaty a indiány, bílé hvězdy v modrém poli symbolizovaly čtyři provincie (Caracas, Maracaibo, Cumaná a Guayana). Také se uvádí že čtyři prvky vlajky znamenají spravedlnost, samosprávu, svornost a jednotu, případně svobodu, rovnost, majetek a bezpečnost (16). Tato vlajka však zůstala jen návrhem a byla vytvořena pouze kokarda obsahující barvy bílou, modrou, žlutou a červenou, tedy v jiném pořadí než na navrhované

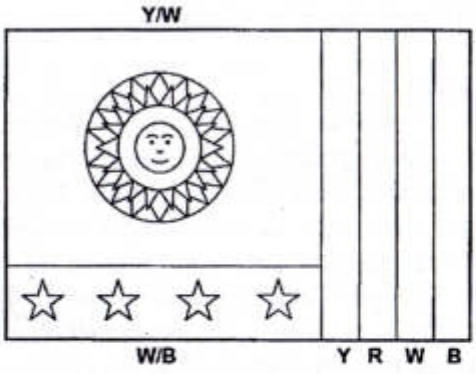

Obr. 1

vlajce (20). Martínez-Mendoza také připomíná, že Miranda během své neúspěšné expedice v roce 1806 používal podobnou čtyřbarevnou vojenskou šerpu, která se v roce 1888 dostala do sbírek Národního muzea. Pro zajímavost dodejme, že po dvou staletích se vlajka, kterou navrhl Manuel Gual, stala realitou, protože se stala státní vlajkou nejmladšího venezuelského státu Vargas, vytvořeného zákonem z 3.7.1998. Objevuje se vedle venezuelské státní vlajky i nad štítem vargaského státního znaku (22).

Obr. 2

Kolem Mirandovy vlajky vzniklo ostatně mnoho výmyslů, které nestojí za to, aby se o nich vůbec uvažovalo. Někteří autoři tvrdili, že trikolora je pouze převedením barev modrého praporu, na níž bylo Španělsko zpodobněno jako stříbrný úplněk měsíce a Amerika jako zlaté vycházející slunce. Přes list praporu se údajně táhla rudá stuha se slovy *„Muera la Tirania y Viva la Libertad"* (Ať zhyne tyranie a žije svoboda!) (**obr. 2**). Hector Bencomo Barrios (3) upozorňuje, že šlo o námořní vlajku, zhotovenou za použití obvyklých symbolů zednářství, kterému se Miranda mnoho let věnoval.

Ať tak či onak, je nesporné, že Mirandova vlajka obsahovala tři barvy upravené do vodorovných pruhů. Není však jisté, jaké bylo pořadí barev. Když totiž byla vlajka 3. srpna 1806 vztyčena na věži farního kostela Santa Ana v Coro, byli této události přítomni dva svědci, kteří si bohužel ve svých vzpomínkách protiřečí. Zatímco Antonio Navarrete, v té době správce kostela, prohlašuje, že „Miranda, sotva přijel do města, umístil na věži vlajku s barvami červenou, modrou a žlutou", další svědek Francisco Labastida uvedl, že na žerdi na věži kostela byla flanelová vlajka o třech barvách v podélných pásech: modrá nahoře, uprostřed žlutá a dole červená (4). Martínez-Mendoza však uvádí, že správcem kostela byl Labastida (20). Jmenuje ovšem také další tři svědky Mirandovy vlajky, kteří tvrdí, že vlajka z roku 1806 měla stejné barvy jako ta, která se v roce 1811 stala první státní vlajkou. Tradičně se ve venezuelských historiografických pracích uvádí, že jde o tři základní barvy duhového oblouku (arco-iris).

Další vývoj venezuelské vlajky:

1810-1811

Uvádí se také další vlajka navržená Mirandou. Tvořily ji tři vodorovné pruhy, černý, rudý a žlutý, představující údajně černochy, indiány a mulaty (16). Tato vlajka je však známá jen z kresby, dochované v archívu, neexistují žádní svědkové jejího použití a všeobecně je považována pouze za neuskutečněný návrh, datovaný do roku 1800. Ale ani černo-rudo-žlutá trikolora neupadla zcela v zapomnění.

Po abdikaci španělského krále Karla IV. ve prospěch Napoleonova bratra Josefa Bonaparta v r. 1808 došlo ve Španělsku, okupovaném Francií, k faktickému dvojvládí, kdy se za zájmy králova syna Ferdinanda postavila guerilla organizovaná především Kortesy z Cádizu. Zájmy Francouzů reprezentovala tzv. Regentská rada. Pod záminkou odboje proti regentské radě sesadila městská rada v Caracasu 19. dubna 1810 španělského generálního kapitána Vicenta Emparána a předala moc kreolské juntě, která ještě formálně vystupovala ve jménu Ferdinanda VII. Junta vyhlásila téhož dne nezávislost Venezuely, pro kterou hledala podporu u velmocí; do konce roku ovládla většinu venezuelského území. Proti konzervativnímu křídlu, usilujícímu o kompromis se Španěly, působila tzv. Vlastenecká společnost, vedená Mirandou a

Simónem Bolívarem y Ponte, která usilovala o dosažení plné nezávislosti země. Dne 4. května 1810 byla pro označení přívrženců nového režimu schválena kokarda v barvách, červené, žluté a černé, na kterou byly uprostřed černě vytištěny iniciály krále F VII, případně jeho portrét nad zkratkou Fdo VII (16, 20). Stejnou podobu měla později i vlajka. Červená a žlutá na vlajce připomínaly Španělsko, černý pruh spojenectví s Angličany (16). V té době se země začala označovat jako Spojené provincie Venezuely (Províncias Unidas de Venezuela).

1811-1812

Pod vlivem Mirandy a Bolívara vyhlásila junta v Caracasu 15. dubna 1811 nezávislou Venezuelskou republiku. Dne 5. července 1811 ji oficiálně potvrdil Národní kongres, který 21. prosince téhož roku přijal novou republikánskou ústavu. Ta deklarovala demokratické svobody, zakazovala otroctví i rasovou diskriminaci. Ještě dříve však bylo rozhodnuto o symbolu nové republiky. Již při vyhlášení republiky jmenoval kongres svým nařízením komisi, jež mu měla předložit návrh vlajky a kokardy, které si opatří nový nezávislý stát. Členy komise byli generálporučík Francisco de Miranda, fregatní kapitán Lido de Clemente a kapitán ženijních vojsk José Sata y Bussi (3). Komise předložila jediný návrh tvořený vodorovnými pruhy: širším žlutým, užším modrým a užším rudým (**obr. 3**). Tento návrh byl okamžitě přijat bez námitek, protože byl totožný s vlajkou, kterou přivezl Miranda z Evropy a vztyčoval při své expedici v r. 1806 (5) a kterou přijala za svou revoluční armáda už 5. června 1811 (6). Gustávo Restrepo Uribe dokládá jednak nařízení z 8.7.1811, kterým se přikazuje, aby „*všichni občané bez rozdílu na svátek 14. července a potom pokaždé vztyčili národní vlajku a vyvěsili národní prapor, jakož i kokardu a heslo Venezuelské konfederace v jednotném provedení, sestávajícím z barev nebesky modré uprostřed, žluté a rudé po okrajích*", (7) jednak zprávu, že „*téhož 14. července byl slaven akt vyhlášení nezávislosti a byla vztyčena národní vlajka, ozdobená emblémem indiánky*". Podobu vlajky s nestejně širokými pruhy (o jejich náhradě pruhy stejné šíře rozhodl venezuelský parlament až r. 1836) a s emblémem v horním žerďovém rohu uvádí i Jorge Alonso-Iglesias (1). Takový popis vlajky potvrzují i Blanco a Azpurúa (8), kteří však opomíjejí informaci, že vlajka měla v levém horním rohu emblém, v němž byla na způsob znaku vyobrazena indiánka sedící na kameni s kopím ve své pravici; na jeho špici byla umístěna frygická čapka. Indiánka představovala americkou svobodu, frygická čapka republikánské zřízení nezávislé Venezuely. Vedle postavy byly umístěny symboly obchodu, vědy, umění, flóry a fauny. Nad indiánkou byl nápis VENEZUELA LIBRE (Svobodná Venezuela) a u jejích nohou stuha se slovem COLOMBIA (9). Rekonstrukce vlajky, jejíž podobu potvrzuje i další zdroj (1), je převzata z článku Hectora Bencoma (**obr. 4**). Nedejme se zmást nápisem COLOMBIA – souvisí s Mirandovou vizí osvobození amerického kontinentu od španělského jha a pojmenování nové svobodné země po jejím

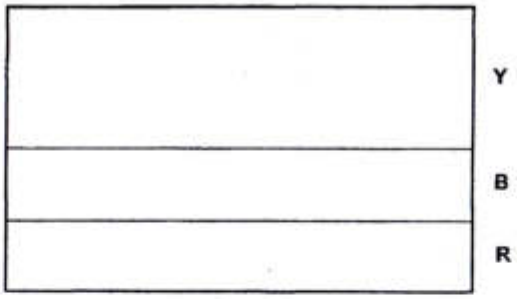

Obr. 3

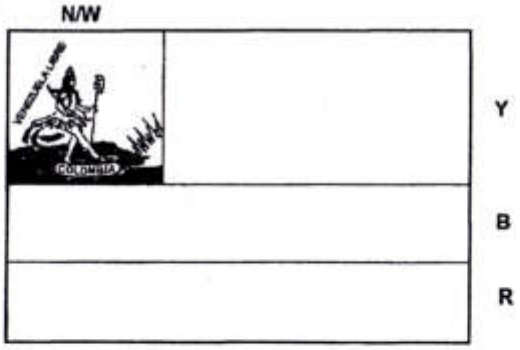

Obr. 4

objeviteli Kryštofu Kolumbovi.

Martínez-Mendoza s odkazem na starší materiály uvádí, že každý pruh venezuelské vlajky měl jinou šířku: *„žlutý, nejširší, modrý, užší a rudý, užší než bezprostřední* (tj. předchozí, střední - pozn. pf)" To je ostatně patrné i na kresbě v Bencomově článku (1) a rozdílnou šířku pruhů uvádí i další materiál (19). Martínez-Mendoza jako jediný píše, že na navržené vlajce bylo sedm hvězdiček.

Už v roce 1811 vyvstala potřeba zavedení státního znaku, respektive pečeti. Prvním znakem nezávislé Venezuely se stalo kruhové pole se sluncem, v jehož středu bylo napsáno číslo 19 (připomínka deklarace nezávislosti 19. dubna 1810). Kolem něho bylo ve slunečních paprscích umístěno sedm hvězdiček připomínajících sedm provincií, které se staly součástí nového státu (Caracas, Cumaná, Barinas, Margarita, Mérida, Trujillo a Barcelona). Kolem slunce byl v opise název státu ESTADOS UNIDOS DE VENEZUELA (Spojené státy venezuelské) a letopočet 1811 (vyhlášení plné nezávislosti) **(obr. 5)**. V této podobě se znak objevil na prvních venezuelských bankovkách /viz např. (23)/. V záhlaví časopisu *El Publicista* z téhož roku je tento znak nahoře ještě doplněn o stuhu s mottem *„Lux unita clarior"* (Soustředěné světlo je jasnější) (17). Znak byl definitivně potvrzen dekretem kongresu 29. ledna 1812. Důležité je, že se na tomto znaku poprvé objevuje symbol sedmi hvězd. Na některých bankovkách můžeme spatřit ještě další znak (pečeť) úředního charakteru, na kterém je pod sluncem s číslem 19 strom svobody mezi plachetnicemi a s výstražným nápisem PEÑA DE MUERTE AL FALSIFICADOR (Trest smrti padělateli).

Obr. 5

V březnu 1812 však musela republika čelit ofenzivě španělské armády. V kritické situaci jmenoval Kongres 23. dubna 1812 Franciska Mirandu generalissimem a diktátorem, kterému propůjčil mimořádné pravomoci. Ve druhé polovině června 1812 se mu sice podařilo nástup Španělů částečně zastavit, ale roajalisté získali na svou stranu jak přístavy Maracaibo, Coro a Angostura, tak i tzv. *llaneros* (divoké pastevce dobytka). S jejich pomocí byla republikánská armáda poražena a 25. července 1812 kapitulovala. Miranda padl do španělských rukou a r. 1816 zemřel ve vězení v Cádizu.

1813-1814

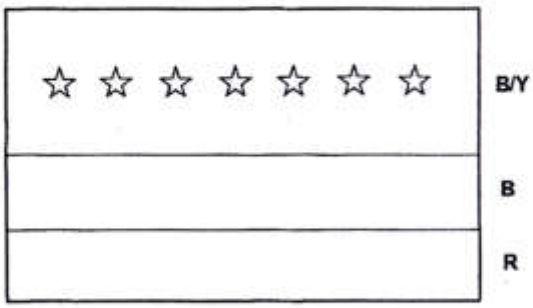

Obr. 6

Zatímco Miranda byl zatčen, Simón Bolívar odešel po porážce 1. Venezuelské republiky do Bogoty, kde přesvědčil představitele Cundinamarky i Konfederace Nové Granady o nutnosti nového protišpanělského povstání ve Venezuele. Zimním pochodem z Magdaleny pronikl na přelomu let 1812 a 1813 do Venezuely a v polovině května 1813 mohl s oddílem venezuelských vlastenců zahájit další fázi osvobozeneckého zápasu. Po dobytí Caracasu 6. srpna 1813 byla ustavena 2. Venezuelská

republika v čele s Bolívarem jako generálním kapitánem, jemuž byl přiznán titul Osvoboditel. Symbolem 2. republiky zůstala vlajka z r. 1811. Až o rok později, kdy se už Španělům, vytlačeným z velké části území Venezuely, opět podařilo s pomocí roajalistů a zejména *llaneros* republiku téměř porazit, byla státní vlajka Venezuely změněna. Znak s indiánskou alegorií svobody byl odstraněn a do žlutého horního pruhu bylo vloženo sedm modrých hvězd (**obr. 6**) na připomínku sedmi provincií, které konfederaci tvořily (Barcelona, Barinas, Caracas, Cumaná, Margarita, Mérida a Trujillo). Nová vlajka však nereprezentovala Venezuelskou republiku dlouho, protože ta byla záhy poražena a Bolívar r. 1814 poslán do vyhnanství.

1818-1819

Lokální charakter pokusů o vymanění ze španělské koloniální nadvlády a restaurace Ferdinanda VII. ve Španělsku, kam ho přivedl britský vítěz nad Napoleonem u Waterloo Wellington, uvolnily španělské ruce k potlačení revolucí v amerických državách v období 1816-1819. To se ovšem netýkalo Nové Granady, kde měl široký ohlas Bolívarův dopis ze 6. září 1815, který poslal z exilu všem jihoamerickým vlastencům. Tím, že v něm boj za nezávislost spojil s bojem proti otroctví, si získal podporu černošské republiky Haiti, s jejíž pomocí byla v březnu 1816 vypravena ke břehům Venezuely malá válečná flotila. V následujících měsících zaútočila na různá místa na venezuelském pobřeží. Expediční sbor pod vedením Simóna Bolívara se uchytil v prosinci 1816 v deltě Orinoka na severovýchodě Venezuely. Pod jeho prapory přešli i *llaneros* vedení José Antoniem Páezem, černoši a mulati, kteří byli získáni Bolívarovou proklamací zrušení otroctví ze 6. července 1816. S jejich pomocí a za podpory Britů se Bolívarově armádě podařilo v letech 1817-1818 rozšířit osvobozené území Venezuely. Obnovení venezuelské nezávislosti Bolívar vyhlásil 20. listopadu 1818, oficiálně je 5. února 1819 potvrdil v Angostuře (dnešní Ciudad Bolívar na jihovýchodě země) druhý Národní kongres. Současně jmenoval Bolívara dočasným venezuelským prezidentem a stvrdil platnost všech jeho dřívějších dekretů.

Už 12. května 1817 přijala venezuelská federální vláda sídlící v Pampataru jako vlajku žluto-modro-červenou trikoloru, přičemž bylo do žlutého pruhu umístěno v řadě sedm modrých hvězd symbolizujících zakládající provincie, podobně jako znak z roku 1811(16), jak jsme viděli na obr. 6. Ještě v témže roce, 20. listopadu, vydal Simón Bolívar dekret, kterým byl počet hvězd na venezuelské vlajce rozšířen o osmou, symbolizující Guayanu. I v této době byl podle většiny údajů poměr pruhů rozdílný (**obr. 7**).

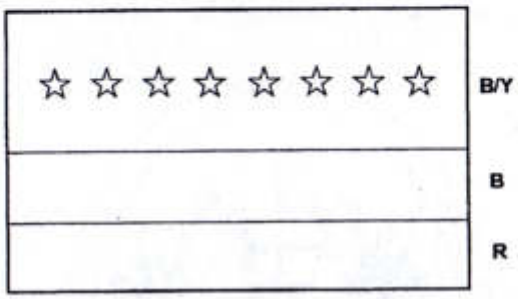

Obr. 7

1819-1830

Bolívarova vojenská aktivita se však neomezovala jenom na území Venezuely – jím řízená osvobozenecká kampaň byla završena v bitvě u Boyacá 7. srpna 1819, kdy vítězství revolucionářů umožnilo osvobození velké části místokrálovství Nová Granada (dnešní Kolumbie). Nejčastěji používaným emblémem na straně osvobozeneckých vojsk byla Mirandova trikolora, známá ovšem už jako *bolivariana*, takže bylo evidentní, že se později zcela přirozeně stane symbolem republiky obou zemí, tj. Venezuely a Nové Granady, nazvané po objeviteli Ameriky (Velkou) Kolumbií. Dne 17. prosince 1819 totiž Kongres v Angostuře prohlásil tzv. Základní zákon republiky Velká Kolumbie, který vytvářel nový federativní útvar

z bývalých generálních kapitanátů Venezuely a Nové Granady a audience Quito. Ústava vstoupila v platnost 25. prosince 1819.

Základní zákon mj. stanovil k otázce symbolů federace toto: *„Usnesli jsme se, aby jako znak a vlajka (Velké) Kolumbie, jak je stanoví dekret Generálního kongresu, byly nadále používány znak a vlajka Venezuely"*. (11) Tehdejší předseda Kongresu k tomu podal následující vysvětlení: *„Náš národní prapor jako symbol obecných svobod, vykoupených Amerikou, má mít tři pruhy různých barev: první je žlutá, která by symbolizovala naše milované národy sdružené ve federaci. Druhá modrá, barva moří, nesmírnost oceánu, který nás odděluje od despotů Španělska a jejich neblahého jha, a třetí červená, s cílem připomenout tyranům, kteří nám před třemi staletími vnutili otroctví, naše odhodlání utopit je v naší vlastní krvi ve válce na život a na smrt ve jménu lidstva."* Vlajku federace tak tvořila žluto-modro-červená trikolora bez jakýchkoliv doplňků podle obr. 3, zatímco znak (**obr. 8**) připomínal emblém z vlajky podle obr. 4 s doplněnými honosnými kusy (symbol spojených rukou ve vínku, snítky a vlajky po stranách, nápis COLOMBIA). Symbolika Nové Granady však zůstala paralelně zachována pro používání na jejím území.

Obr. 8

Za rok a půl se však přistoupilo k novelizaci základního zákona, neboť 30. srpna 1821 přijal Kongres v Cúcutě základní zákon, kterým byla federalistická ústava nahrazena centralistickou. Ta proklamovala základní buržoazně demokratické svobody a zaváděla hlasovací právo limitované majetkovým a vzdělanostním censem. Byl ustaven dvoukomorový Kongres se zákonodárnou a prezident s výkonnou mocí. Prvním prezidentem Velké Kolumbie byl zvolen Simón Bolívar y Ponte. Patrně s ohledem na centralistický charakter státu bylo používání vlastních symbolů v jednotlivých jeho částech zakázáno a ve státní symbolice měla být nově zastoupena i Nová Granada. Proto již 12. července 1821 spojené Kongresy Nové Granady a Venezuely při projednávání nové ústavy konstatovaly: *„Dokud Kongres nestanoví dekretem znak a vlajku (Velké) Kolumbie, pokračuje se v užívání stávajícího znaku Nové Granady a vlajky Venezuely."* (11) Lze z toho vyvozovat, že někdy po r. 1819 byl znak Venezuely provizorně nahrazen znakem Nové Granady; kdy k tomu došlo, není bohužel známo. Toto prozatímní řešení však stejně trvalo jenom další tři měsíce, kdy byl přijat řádný státní

Obr. 9

znak. Generální kongres Velké Kolumbie stanovil, že s platností od 6. října 1821 *„se bude nadále používat znak tvořený dvěma rohy hojnosti, plnými plody a květy ze studených, mírných i teplých krajů a svazkem kolumbijských prutů, do nichž je zasazen svazek kopí se sekerou, zatímco zepředu jsou na něm tříbarevnou stuhou přivázány zkřížené luky a šípy"* (**obr. 9**). Jako u mnoha jiných symbolů z prvních let revoluce je na znaku vidět zřetelný francouzský vliv. Součástí znaku, často umísťovaného do oválného štítu, byl název státu REPÚBLICA DE COLOMBIA. Figuru liktorského svazku překříženého lukem a šípy použily ve svém znaku i Spojené provincie Nové Granady v roce 1815, avšak jen jako menšinový prvek složitého znaku.

Je nutné zdůraznit, že se venezuelské informace o tomto historickém období poněkud rozcházejí. Například (16) uvádí jako znak Velké Kolumbie od 4. října 1821 symbol Nové Granady, jehož základem je modrý štít s kondorem držícím v drápech meč a granátové jablko, nad stříbrným měsícem v úplňku, od kterého se táhne v křivce 10 hvězd a jeden plamen na konci. Nad štítem byl vavřínový věnec a kolem štítu byla zavěšena červená stuha s mottem *„Vixit et vincet amore patriae"* (Svůj život dožil a zvítězí láskou k vlasti), na které byla dole zavěšena Hvězda Osvoboditelů. Tento znak byl umístěn v horním rohu vlajky. Týž materiál uvádí, že vlajka s novým znakem Velké Kolumbie, s rohy hojnosti, byla zavedena až v roce 1824, zatímco internetové stránky (19) znak posunují k datu 4. října 1821. Rozdíly panují i v umístění znaku na vlajce. První materiál ho uvádí uprostřed, druhý v horním rohu.

Do rozpadu Velké Kolumbie v letech 1830/1831 je však evidováno několik podob jejího státního znaku, z nichž ta, kterou uvádí francouzský vexilolog Lucien Philippe (**obr. 10**), je zajímavá přítomností prvků, které známe z pozdějšího znaku venezuelského. Počet hvězd v modré hlavě štítu symbolizuje tři zakladatele federace – Venezuelu, Novou Granadu a Ekvádor, neosedlaný kůň v červené pravé polovině připomíná svobodu a zlomené žezlo ve zlaté levé polovině konec monarchie. Strážci znaku po jeho stranách představují autoritu a úrodnost země, zatímco kondor na točenici nad štítem je symbolem suverenity státu. Strážci štítu mají u nohou džbány s vytékající vodou, připomínající řeky Magdalena a Orinoko. Znak doplňuje ještě stuha s mottem *„Ser libré ó morir"* (Být svobodný nebo zemřít) (11). Protože Ekvádor přistoupil k federaci teprve r. 1822, musel znak vzniknout až po tomto roce. Existuje několik grafických variant tohoto znaku. Jedna z nich (17) má v hlavě štítu 10 hvězd ve dvou řadách. V této souvislosti je vhodné připomenout, že v říjnu 1821 se Velká Kolumbie dělila na 7 departementů: Boyacá, Cauca, Cundinamarca, Magdalena, Orinoco, Venezuela a Zulia. V listopadu 1821 byla připojena Panama a v květnu 1822 Ekvádor. Od roku 1826 se země členila na 12 departementů. K výše jmenovaným přibyly Apure, Azuay, Ecuador, Guayaquil a Istmo. Uvedené počty správních jednotek ale nekorespondují s počtem hvězd ve znaku. Nejednota panuje i v barvách znaku. Podle (17) bylo pole s koněm zelené a pole se zlomeným žezlem stříbrné. Skutečnost, že není známo žádné přesné datum ani právní norma o zavedení tohoto znaku, svědčí o jeho možné neoficiálnosti.

Obr. 10

1830-1836

Pod vlivem separatistických tendencí a v neposlední řadě i po smrti Simóna Bolívara se federace Velké Kolumbie rozpadla a na jejích troskách vznikly tři samostatné státy. Dne 6.

května 1830 vyhlásilo venezuelské separatistické hnutí vedené José Antoniem Páezem odtržení země od Velké Kolumbie a nezávislost Venezuelské republiky. Státní vlajkou již počtvrté a zatím definitivně samostatné Venezuely se stal její symbol z období 1818-1819, tak jak jej zpodobňuje obr. 6.

Dne 14. října 1830 byl schválen dekret o státní vlajce a znaku. Vlajkou se stala tradiční trikolora (stále o nestejně širokých pruzích), doplněná o provizorní státní znak. (16) Ten byl odvozen od původního znaku Velké Kolumbie a obsahoval liktorský svazek, překřížený lukem a šípy, provázený v horní polovině dvěma rohy hojnosti, avšak proti někdejšímu znaku obrácenými dolů. Pod liktorským svazkem byl původně nápis ESTADO DE VENEZUELA (17), který byl později nahrazen novým názvem REPÚBLICA DE VENEZUELA. Státní zřízení bylo napsáno nad rohy hojnosti, jméno země dole (16) (**obr. 11**). Ani v tomto případě není zcela zřejmé, kde byl na vlajce znak položen. Podle (16) byl v bílém oválném poli uprostřed, podle (19) v horním rohu, což by odpovídalo tradici z roku 1811 i pozdějšímu způsobu umísťování znaku na venezuelskou vlajku.

Obr. 11

1836-1859

V roce 1834 byl poprvé předložen návrh nového státního znaku. Poslanecká sněmovna ustanovila komisi, která ho měla posoudit. Jejími členy byli Felipe Tovar, A. Febres Cordero a Don Fermín Toro. Poradcem byl Sir Robert Ker Porter a výtvarně spolupracoval Don Carmelo Fernández. Dekretem č. 1353 byly 20. dubna 1836 schváleny nové státní symboly Venezuely, znak i vlajka. Za národní vlajku byla v článku 2 vyhlášena tradiční trikolora: *„Národní vlajkou bude bezesporu ta, kterou přijala Venezuela v roce 1811, když proklamovala svoji nezávislost, jejíž barvy jsou žlutá, modrá a červená ve stejných vodorovných pruzích a v uvedeném pořadí shora dolů."* **(obr. 12)** Tímto aktem teprve došlo k vyrovnání šířky pruhů. Současně bylo rozhodnuto, že na vlajkách používaných na válečných lodích, pevnostech a všech veřejných místech, jakož i při zastupování republiky v cizině, bude v žerďové třetině žlutého pruhu státní znak. Ten byl popsán v článku 1 stejného dekretu.

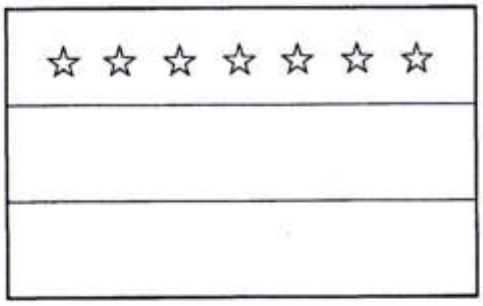

Obr. 12

„Znakem Venezuely bude štít, jehož pole budou v barvách venezuelské vlajky. Pravé pole bude červené a v něm bude svazek zralého obilí, které bude mít tolik klasů, kolik je provincií Venezuely a symbolizující současně jejich jednotu v politickém systému a bohatství země. Levé pole bude žluté a jako emblém v něm bude triumf ze zbraní a vlajek spojených vavřínovým věncem. Třetí pole, které zaujímá dolní část štítu, bude modré a ponese neosedlaného bílého koně, zdůrazňujícího nezávislost." Nad štít byly položeny dva rohy hojnosti znázorňující blahobyt a materiální dostatek, po stranách byly umístěny dvě ratolesti, vpravo vavřínová, vlevo palmová, spojené dole modrou a rudou stuhou se zlatým nápisem – LIBERTAD (Svoboda) uprostřed, po stranách s daty 19 de abril de 1810 a 5 de julio de 1811,

připomínajícími dvě základní deklarace venezuelské nezávislosti. V popisu se neuvádí, že kůň stojí, resp. vykračuje na zeleném pažitu (16). (**obr. 13**). Článek Escudo de Armas (17) uvádí, že v dekretu je uvedeno, že v nejspodnější části znaku je nápis Estado de Venezuela (Venezuelský stát). V úplném znění dekretu, které je k dispozici na internetu (16), však takový text uveden není. I když to výslovně řečeno není, z uvedeného textu dekretu vyplývá, že svazek obilí by měl obsahovat sedm klasů.

Obr. 13

Přijetím nového státního znaku byla dána základní podoba tohoto státního symbolu, avšak během dalších desetiletí docházelo k různým dílčím změnám.V r. 1836 zavedené změny v symbolech Venezuelské republiky potvrdila i 20. dubna 1843 provedená ústavní reforma, vyhlášená slavnostně 1. září 1843. Celkově byla v zemi posílena centrální moc.

V roce 1856 rozhodl prezident generál José Tadeo Monagas o malé modifikaci státního znaku, spočívající v tom, že kůň ve třetím poli nyní běžel tryskem, jako dříve směřoval zprava doleva a ohlížel se. Změnu kodifikoval dekretem č. 213 (17).

1859-1863

Unitární uspořádání státu se stalo nepřijatelné pro federalisty, kteří v občanské válce za federaci 20. února 1859 vyhlásili federalistické Spojené státy venezuelské. To se pochopitelně projevilo i na symbolech. Provizorní vláda sídlící v Coro vyhlásila 25. února, že na její vlajce bude ve žlutém pruhu sedm hvězd, připomínajících provincie, které vytvořily v roce 1811 venezuelskou federaci. Dodatečně rozhodl v červnu 1859 generál Ezequiel Zamora, že na vlajce federace bude nově 20 hvězd, uspořádaných do dvou řad po deseti, jež měly představovat všech dvacet provincií Venezuely (**obr. 14**), na které se země nyní nově dělila. Současně rozhodl, že státní znak bude jako za republiky, avšak s rohy hojnosti obrácenými nahoru a s nápisem „Federacion Venezolana" (Venezuelská federace) na lemu (18). Zdá se, že šlo o modifikaci starého znaku z doby před rokem 1836. Centralistická vláda zůstávala u symbolů daných ústavou z roku 1836.

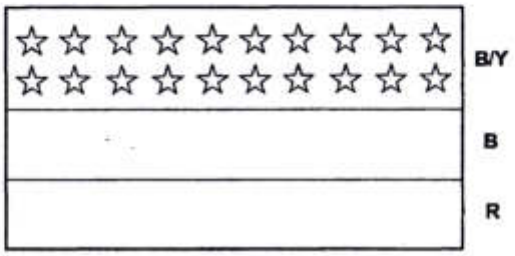

Obr. 14

1863-1905

Občanská válka, které se v zemi říkalo „federální" nebo „pětiletá", trvala až do roku 1863 a skončila (jak se ukázalo, jen na čas) v roce 1863 a poté, co se novým prezidentem stal Juan Crisóstomo Falcón, došlo i k další změně státních symbolů. Dekretem č. 1352 z 29. července 1863 prezident rozhodl o obnově symbolu sedmi hvězd, připomínajících provincie, jež r. 1811 založily Venezuelu; tentokrát je ovšem v podobě kruhu šesti bílých hvězd a sedmé uprostřed umístil do středního modrého pruhu (**obr. 15**). Současně se přikročilo i k úpravě

státního znaku. Vycházela ze vzoru z roku 1836, avšak došlo k některým dílčím změnám. Svazek obilí nyní oficiálně připomínal dvacet států Venezuelské federace, částečně se změnila kresba vlajek a zbraní ve druhém poli a především kůň (i když to nebylo v ústavě vysloveně napsáno a vyplývá to jen z vyobrazení) ve spodním poli nyní běžel zleva doprava a neohlížel se. Další změnou byla náhrada vavřínové větévky na pravé straně znaku olivovou. Úpravu zaznamenala i stuha, která nyní byla vícekrát přeložená, místo modro-rudé byla nyní modro–žlutá, protože rudá byla považována za barvu centralistů. Změnil se i obsah nápisů. Dole uprostřed byl nyní text DIOS Y FEDERACIÓN (Bůh a federace), vpravo na jednotlivých záhybech 5 DE JULIO DE 1811 – INDEPENDENCIA (5. července 1811 – Nezávislost) a vlevo mělo být datum přijetí ústavy a slovo LIBERTAD (Svoboda). Ústava byla schválena až 28. března 1864 a toto datum se tedy na stuze nakonec objevilo. Není však zřejmé, v jaké podobě se znak do té doby používal, zda v původní kresbě nebo bez data.

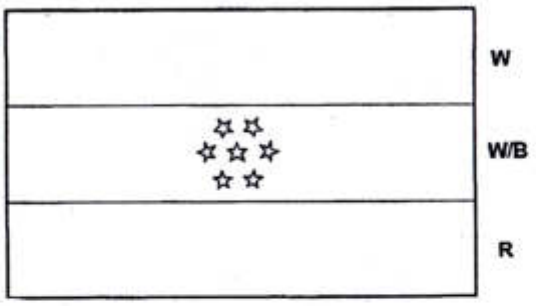

Obr. 15

V této podobě potvrdila státní symboly Venezuely i ústava z roku 1864, která zavedla název státu Spojené státy venezuelské. Jednotlivé subjekty federace se staly prakticky nezávislými, které federace spojovala prakticky jen pro vnější styky. Odpor konzervativců vedl v letech 1866-1870 k další občanské válce, jež byla 27. dubna 1870 završena obsazením Caracasu liberály, a k nastolení diktatury prezidenta Antonia Guzmána Blanka. Ten v roce 1871 provedl menší úpravu znaku ve zkrácení ústředního motta na DIOS Y FED.^{ON}. Podle vyobrazení ve zdroji (17) došlo opět i otočení koně, který běžel jako dříve zprava doleva, ale neohlížel se. Není bez zajímavosti, že na některých úředních materiálech, jakými jsou mince nebo poštovní a úřední známky z 90. let 19. a z počátku 20. století, se nad znakem ještě objevuje půlkruh sedmi hvězd. (25) Jen pro zajímavost uvádíme, že známé heraldické dílo Siebmacher´s Grosses und Allgemeines Wappenbuch ještě v roce 1870 uvádí znak Venezuely v podobě z roku 1856, ale vlajku z roku 1863. Navíc zobrazuje i válečnou vlajku se státním znakem v horním rohu. Kdy byla zavedena, se neuvádí, ale je možné, že šlo o zažitou praxi.

1905-1930

Jeden z Guzmánových nástupců, prezident Cipriano Castro, rozhodl v r. 1905, aby do kruhu uprostřed modrého vodorovného pruhu státní vlajky bylo umístěno všech sedm hvězd (**obr. 16**) (1). Stalo se tak dekretem z 28. března 1905, který připustil opět oficiálně i existenci vlajky se znakem a přesně vymezil v článcích 2 a 4, při kterých příležitostech a kdo takovou vlajku smí používat. Současně došlo k úpravě státního znaku v tom smyslu, že barva obou horních polí byla vzájemně prohozena (žlutá vpravo a červená vlevo), aby odpovídala pozici žlutého pruhu na venezuelské vlajce (13). Toto netradiční, i když vexilologicky jistě správnější uspořádání barevných polí na znaku se však nevžilo. Kromě toho byl počet klasů v prvním poli opět stanoven na sedm. Protože klasy

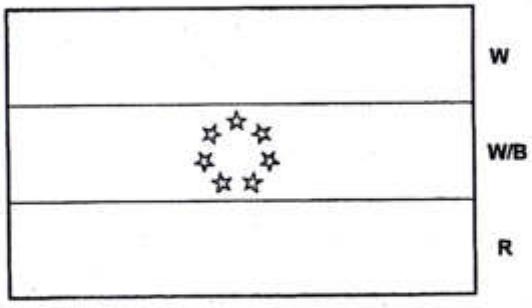

Obr. 16

měly pravděpodobně přirozenou barvu, na žlutém poli zřejmě příliš nevynikaly. Opět došlo ke změně kresby koně, který tentokrát běžel zleva doprava a ohlížel se. Stuha měla nyní podobu národní trikolory. Datum schválení ústavy po další novele základního zákona už nemělo ve znaku smysl, a proto bylo nahrazeno jiným s trvalejší platností – 24 DE MARZO DE 1854 (24. března 1854), které připomínalo definitivní zrušení otroctví. Slovo Libertad se tedy nemuselo měnit.

1930-dosud

Poslední výraznější úpravu státních symbolů Venezuely provedl Národní kongres v r. 1930, když 15. července 1930 přijal první zákon o vlajce, znaku a hymně národa. Pokud jde o vlajku, hvězdy byly uspořádány do půlkruhu, resp. oblouku uprostřed středního modrého pruhu (**obr. 17**). Zákon opět stanovil, že je-li národní vlajka vztyčena na úředních budovách, lodích válečného námořnictva a používána vojenskými jednotkami, pak v horním rohu při žerdi nese státní znak vodorovně symetrický k ose žlutého pruhu. Zákon rovněž upravil symboliku sedmi hvězd (7 již známých spojených provincií, které 5. července 1811 podepsaly Prohlášení nezávislosti) a barev vlajky. Žlutá představuje šlechetnost, lásku, sílu a svrchovanost (stejně jako veškeré bohatství Venezuely), modrá symbolizuje oddanost, spravedlnost a vytrvalost (stejně jako oceán, který odděluje Venezuelu od své mateřské země, Španělska), zatímco červená vyjadřuje čest, odvahu, sílu a velkolepost (stejně jako krev všech, kdo bojovali za osvobození Venezuely) (1). Na státním znaku byla odstraněna záměna barev z r. 1905 a také grafické provedení se přiblížilo původnímu modelu z r. 1836. Kůň tedy běžel zprava doleva a ohlížel se. Změny opět doznaly texty na stuze. Vpravo nyní stálo 19 DE ABRIL DE 1810 – INDEPENDENCIA (19. dubna 1810 - Nezávislost), vlevo se nově objevilo 20 DE FEBRERO 1859 – FEDERACIÓN (20. února 1859 – Federace; připomínka zahájení povstání za federální charakter státu) a uprostřed pod štítem nyní stálo E.E. U.U. DE VENEZUELA (zkráceně zaznamenaný název státu, tj. Spojené státy venezuelské).

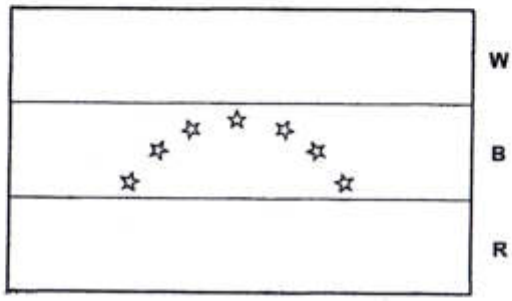

Obr. 17

Další změny zákonné úpravy se týkaly pouze státního znaku, a tak podobu venezuelské vlajky ovlivnily jen zprostředkovaně v případě státní vlajky. Zákon z 15. července 1930 byl nahrazen 22. června 1942, kdy parlament přijal stejnojmenný zákon; ten však byl zrušen zákonem téhož jména *(Ley de Bandera, Escudo e Himno Nacionales)* z 10. února 1954. Až tato změna zákona znamenala faktickou úpravu podoby znaku, kde jméno státu na

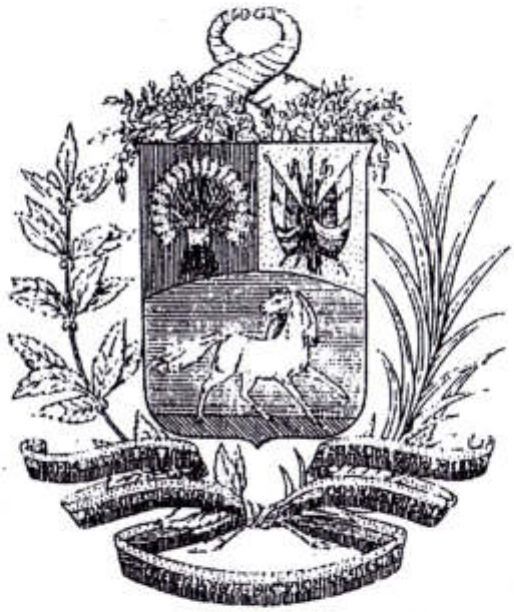

Obr. 18

stuze bylo v souladu s novou ústavou změněno na REPÚBLICA DE VENEZUELA (Venezuelská republika). Z úředního popisu znaku (**obr. 18**) vyplývá i jeho symbolika. Podle čl. 9 daného zákona *znak Venezuelské republiky nese na svých třech polích barvy národní vlajky. Pravá čtvrt štítu je červená a nese obraz obilního snopu jako symbolu svazku států republiky a bohatství národa. Levá čtvrt je žlutá a jako emblém se v ní objevují šavle a dvě národní vlajky svázané vavřínovým věncem. Třetí pole je modré a zaujímá spodní část štítu, na něm je s hlavou doprava obrácenou obraz nezkroceného bílého koně, symbolu nezávislosti a svobody. Nad štítem jsou jako symbol nadbytku vyobrazeny dva rohy hojnosti, uprostřed převázané a obrácené dolů, zatímco po stranách jsou olivová ratolest vpravo a palmová větev vlevo, které jsou na spodní části štítu spojeny stuhou v národních barvách. Na modrém pruhu stuhy jsou následující nápisy, provedené zlatými písmeny: napravo od štítu „19 de Abril de 1810", „Independencia" a nalevo „20 de Febrero de 1859", „Federación" a uprostřed „República de Venezuela".* Články 10 a 11 pak upravují použití znaku na úředních budovách a úřední korespondenci.

Popis vlajky je uveden v článku 2 následovně: *„Národní vlajka je ta, kterou přijal Kongres republiky v roce 1811, tvořená barvami žlutou, modrou a červenou, v jednotných, stejných a vodorovných pruzích, v uvedeném pořadí shora dolů. Národní vlajka, kterou používá prezidentský úřad a národní ozbrojené síly, stejně jako vztyčovaná na veřejných budovách národních, státních a městských, má ve vnějším žlutém pruhu blíže žerdi státní znak Venezuely, ve středním modrém sedm bílých pěticípých hvězd uspořádaných do kruhového oblouku vypouklého směrem nahoru. Národní vlajka používaná obchodním loďstvem používá jen sedm hvězd."* Z uvedeného vyplývá, že jako „občanská" vlajka je přípustná i prostá trikolora.

Poslední známou úpravou státního znaku, o níž už dokonce informovala i *Vexilologie* (15), je 13.6.1984 ministerstvem vnitra publikovaná verze barevného provedení znaku. Olivy na ratolesti, která (heraldicky) zprava rámuje štít, jsou nyní červené (ne zelené) a šedá barva dosud použitá na kresbě rohů hojnosti a koně byla vypuštěna. Tuto modifikaci ovšem nemůžeme považovat za faktickou změnu státního znaku, protože nijak neodporuje znění platného zákona a je ve zcela běžných heraldických intencích, i když si v latinskoamerických zemích na heraldickou správnost rozhodně příliš nepotrpí.

Když v prezidentských volbách 6.12.1998 zvítězil bývalý pučista Hugo Chávez Frías a dne 2. února 1999 se ujal oficiálně úřadu, začala se ve Venezuele realizovat „demokratická a sociální revoluce", jak sám charakterizoval své úsilí o vymanění země ze všeobecného marazmu. Spolu s Ústavodárným národním shromážděním, které vzešlo ze všeobecného referenda 22. dubna 1999, začal Chávez realizovat reformy, jejichž součástí byla i v předvolební kampani slibovaná změna symbolů země. Nová ústava Venezuely, přijatá shromážděním v listopadu 1999 a schválená 71,21 % zúčastněných ve všelidovém referendu 15.12.1999, stanovila nový úřední název země jako Venezuelská bolivariánská republika (*República Bolivariana de Venezuela*) a ve článku 8 první hlavy (*Principios fundamentales*) stanoví, že *„národní vlajka s barvami žlutou, modrou a červenou, hymna* Gloria a bravo pueblo *a státní znak republiky jsou symboly vlasti. Zákon upraví jejich vzhled, význam a použití."* Žádný takový zákon nebyl zatím do dne uzávěrky tohoto článku (15. listopadu 2001) přijat. Zatím se objevily jen spekulace, že by na státní vlajce měla přibýt osmá hvězda. Změnu však vyžaduje především státní znak, protože na něm je neplatný úřední název státu. Ačkoliv dosud platný zákon už neudává výslovně počet klasů v prvním poli, kreslí se jich tradičně 20, protože představují státy federace. Ta ale v současné době čítá už 23 členských států (k někdejším dvaceti přibyly v posledním desetiletí 3.8.1991 Delta Amacuro, 19.7.1992 Amazonas a 20.6.1998 Vargas), což se na státním znaku dosud v kresbě neprojevilo. Jediný případ, kdy se bez bližšího komentáře nebo odkazu objevila odlišná podoba státního znaku, autoři zaregistrovali zatím jen na internetových stránkách (24), kde se poprvé vyskytuje znak s 23

klasy a názvem REPÚBLICA BOLIVARIANA DE VENEZUELA na stuze (viz kresba na obálce). Zda jde o skutečnou či hypotetickou podobu znaku, není jasné. V návrhu legislativních prací Venezuely pro nejbližší období není žádná novelizace zákona zatím uvedena.

Odkazy:

(1) J.V. Alonso-Iglesias: Venezuela – historical, FOTW, 2.10.1998.
(2) W. Smith: Flags through the Ages and across the World, Winchester 1975, s.150.
(3) H. Bencomo Barrios: Una cronología de la Bandera de Venezuela. Banderas č. 22, s. 23-27.
(4) L. Castillo Lara: Santa Ana de Coro, símbolo de fe. Los Teques, Venezuela 1977, s. 101, 103.
(5) G. Restrepo Uribe: Colombia (II), Banderas č. 30, s.23-25.
(6) K.A. Ivanov: Flagi gosudarstv mira, Moskva 1971, s. 152.
(7) Toto nařízení bylo podle Hectora Bencoma zveřejněno formou vyhlášky, otištěné v Gaceta de Caracas ze 16.7.1811.
(8) Blanco, Azpurúa: Documentos para la vida pública del Libertador etc. Díl III, s. 165-166.
(9) F.A. Vargas: Estúdio histórico sobre la Bandera, el Escudo y Himno Nacional de Venezuela, s. 18.
(10) Bandera de Venezuela; http://wekker.seagull.net/bandera.html (správce Andreson Rivero).
(11) G. Restrepo Uribe: Colombia (II), Banderas č. 30, s. 23,26.
(12) E. W. King: Flags of the Americas. The National Geographic Magazine. květen 1949.
(13) O: Neubecker: Neue und veränderte Staatswappen seit 1945; III. Die Wappen der Staaten Amerikas. s. 70-73. Zvláštní otisk z Jahrbuch 1970-71, Heraldischer Verein „Zum Kleeblatt"
(14) Siebmacher´s Grosses und Allgemeines Wappenbuch, Bd. 1, Abth. 6 Flaggen, Taf. 81, Nürnberg 1876.
(15) Vexilologie č. 65, 1987, s. 1290.
(16) Historia del origen de las Banderas; http://www.lbuc.com/banderas
(17) Escudo de armas; http://orbita.starmedia.com/~venezuela10
(18) Historia de Venezuela para nostros. Símbolos patrios; www.fpolar.org.ve/nostros/historia/simbolospatrios.htm
(19) Historia de la Bandera de la República de Venezuela; http://orbita.starmedia.com/~venezuela10
(20) J. Martínez-Mendoza: Genesis de la Bandera Venezolana. Boletín de la Academia Nacional de la História, sv. 48, červenec-září 1965, č. 191, s. 431 – 434. Dostupné na http://orbita.starmedia.com/~venezuela10/genesis.html
(21) Banderas č. 20, s.3.
(22) www.estadovargas.com
(23) A. Pick: Standard Catalogue of World Paper Money, 7. vyd., sv.2, s. 1221.
(24) República Bolivariana de Venezuela – Símbolos Patrios; http://www.educar.org/proyectos/venezuela/simbolos
(25) Die Staatswappen der bekanntesten Länder der Erde, Frankfurt a.M. 1895.

(Při překladech španělských textů spolupracovala Věra Fojtíková)

After their studies on national flags of the Congo and Afghanistan, both authors have prepared this article on the history of the national flag of Venezuela. Fig. 4 presents the earliest flag of the Venezuelan Republic proclaimed on 15 April 1811 (the flag itself was adopted on 8 July 1811). The symbols of the Republic of Great Colombia existing between 1819 and 1830 and consisting of the restored independent Venezuela and just liberated Spanish Vice-Kingdom of Great Granada (flag – Fig. 3, arms – Fig. 8) are not very well known. Another interesting symbol is the earliest coat-of-arms (Fig. 10) documented by Lucien Philippe and supposed to be a proto-type of the later model of the Venezuelan arms. It was in 1830 when two important decisions were made: all three stripes became of the equal width (Fig. 12) and the arms were placed on the State flag of Venezuela. This model remained unchanged, except for years of 1859-1863 when the federalists established the United States of Venezuela, the flag of which was charged with 20 blue stars in the upper yellow stripe (Fig. 14).

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Aleš Lebeda: Znak a prapor obce Smržice. Smržice: Obecní úřad, 2000. 22. s. ISBN 80-902438-5-1. Znak a prapor Vřesovic – 25 let kapely Vřesovanky. Vřesovice: Obecní zastupitelstvo, 2000. 18 s. ISBN 80-902438-6-X

V nákladu 600, resp. 450 výtisků mimořádně pečlivě vytiskla Jola v.o.s. v Kostelci na Hané dvě útlé brožury, které potěší oko vexilologa. Ukazují, že obyvatelé dvou obcí na Hané si váží skutečnosti, že jim předseda poslanecké sněmovny udělil v loňském roce obecní symboly, a jsou na ně patřičně hrdi. V brožurách jsou mimo jiné otištěny kopie dekretů, na fotografiích je zachycen akt předání dekretu, resp. návštěva Poslanecké sněmovny představiteli obce. Znak a prapor jsou barevně vyobrazeny v dostatečné velikosti. Jejich symbolika je detailně vysvětlena. Nezbývá než si přát, aby se těmito publikacemi inspirovaly další obce a knihovničky vexilologů se mohly jimi obohatit. abr

Miniatlas světa. Bratislava: MAPA Slovakia, 2001. 34 s. ISBN 80-8067-026-9 CZK 79,-

V únoru letošního roku se na našem knižním trhu objevila publikace redakčně zpracovaná R. Čemanem a do češtiny přeložená A. Fuknovou a D. Glosovou. Jedná se o atlásek v měkkém obalu menšího formátu (19,5x13 cm), kde jsou na kvalitním křídovém papíře vytištěny fyzické i politické mapy světa, jednotlivých světadílů a České republiky. Na závěr je na s. 21 až 34 přehled zemí světa (193 nezávislých států a 33 vybraných závislých území), kde jsou vyobrazeny jejich vlajky. Kvalita tisku je velmi dobrá (jsou odlišeny i různé odstíny modré) a prakticky jediným velkým nedostatkem jsou velmi malé rozměry kreseb vlajek (všechny zhruba o rozměrech 6x8 mm). V Miniatlasu najdeme vlajky všech nezávislých států světa a řady závislých území (Americká Samoa, Americké Panenské ostrovy, Anguilla, Aruba a další). U Francouzské Guyany, Guadeloupe, Mayotte a Réunionu je trikolora, Nová Kaledonie je zastoupena vlajkou Kanaky, Svalbard vlajkou Norska. Kresby vlajek jsou většinou správné, bez znaků jsou vyobrazeny jen vlajky Peru a Rakouska. V případě vlajky Haiti je bílé pole čtvercové a poněkud malé. Přehled vlajek na mne působí, že je přetištěn spíše z nějakého jiného atlasu světa. Vcelku bych však uvedenou publikaci hodnotil příznivě až na značnou cenu vzhledem k jejímu rozsahu. -Žf-

RŮZNÉ

VEXILOLOGICKÁ VÝSTAVA V KLADNĚ

Výstavu nazvanou Vexilologie známá neznámá, která měla svou premiéru v loňském roce v Muzeu města Ústí nad Labem a jejíž vernisáží byl zahájen 2. český národní vexilologický kongres, si mohli prohlédnout i obyvatelé Kladna a blízkého okolí. Státní vědecká knihovna v Kladně jí totiž propůjčila od 1. do 30. června 2001 své vitríny na chodbě v 1. patře. Výstavu denně shlédlo přibližně 200 návštěvníků, kteří ocenili, že scénář byl upraven pro tento účel. Ukázky návrhů ústecké vlajky tak nahradily barevné kresby 10 obecních praporů z Kladenska, pozornost byla rovněž věnována historii kladenské vlajky. Výstavu navíc doplnily knihy o vlajkách z fondu knihovny. O expozici projevil nebývalý zájem i regionální tisk a přinesl poměrně podrobné zprávy (Kladenský deník z 9.6.2001, s. 18, ZN Zemské noviny a Slovo z 13.6.2001, s. 9.).

abr

ZEMŘEL DERKWILLEM VISSER JR.

V listopadu letošního roku překvapilo vexilologický svět nečekané úmrtí Derkwillema Vissera jr., ředitele Nizozemského vexilologického dokumentačního střediska. Založil je ve svých 28 letech v r. 1978 a od té doby vydával i zpravodaj Info-Bulletin, zpočátku nepravidelně, později dvakrát do roka. V r. 1999 nabídl pak vydavateli časopisu Vlaggen A. Jansenovi možnost podílet se na společném periodiku. To převzalo číslování Info-Bulletinu, název změnilo na Vlaggen-Info a vycházelo kvartálně až do č. 103. D. Visser napsal rovněž řadu knih (De Nederlandse vlag in heden en verleden, De Nederlandse vlag en het protocol, Vlaggen van de wereld, Hoheitszeichen der Staaten : Flaggen, Flaggen, Wappen, Hymnen), o jejichž úspěchu svědčila řada přetisků a nových vydání. Zasloužil se též o nová vydání některých vzácných vexilologických knih z 19. století. S českými vexilology udržoval živé kontakty, v redakční radě jeho periodika bylo několik členů Vexilologického klubu, další mu posílali ke zveřejnění drobné zprávy nebo vexilologické publikace do jeho rozsáhlé knihovny.

abr

10. SETKÁNÍ NĚMECKÝCH VEXILOLOGŮ V GOSLARU

Letošní desáté jubilejní setkání německých vexilologů proběhlo ve dnech 13. a 14. října 2001 ve staroslavném císařském městě Goslaru, které leží na severozápadním úbočí Harzu. Léty vyzkoušený a osvědčený program začal sobotním obědem v místě konání kongresového jednání – v hotelu Kaiserworth na malebném náměstí, v jehož středu je kašna, na jejímž vrcholu stojí zlatý korunovaný říšský orel na zlaté kouli – symbol města. Ten se objevil i na vlajce kongresu, která má již tradiční vzhled odvozený od vlajky Německé vexilologické společnosti (DGF). Ze 30 účastníků setkání byli jen tři hosté – prezident FIAV Michel Lupant a dva zástupci Vexilologického klubu, Petr Exner a Jaroslav Martykán. Další čeští vexilologové – Roman Klimeš a Jiří Tenora – byli evidováni mezi členy DGF.

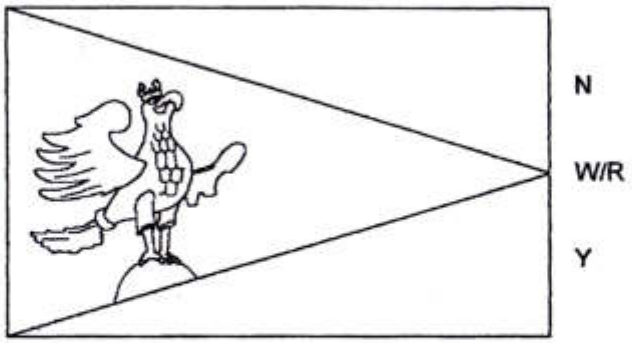

Odpolední programový blok začal přednáškou Erwina Günthera o saských symbolech a vystoupením Jaroslava Martykána o dekoraci hrotů mamlúckých praporů a po přestávce pokračoval vystoupením Pascala Vagnata o symbolech Sárska a Porýní-Vestfálska.

Odpolední program byl zakončen prohlídkou starobylé části města, po které následovala společná večeře účastníků.Ještě před večeří však Michel Lupant předvedl účastníkům originály praporů, které přivezl ze své cesty do Pákistánu a okolních států, a také Jörg Karaschewski a Pascal Vagnat ukázali několik vlajek ze své sbírky.V neděli program pokračoval přednáškami Romana Klimeše o symbolech Sudet a informacemi Gerda Vehrese a Marcuse Schmögera o XIX. mezinárodním vexilologickém kongresu v Yorku. Na přednášku Jörga Karaschewského o vlajce ostrovů Ralik pro nedostatek času nedošlo, a bude proto publikována ve Flaggenkurieru. Pak již následovala výroční schůze Německé vexilologické společnosti, která desáté setkání německých vexilologů zakončila. pex

SBORNÍK Z 2. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

Vexilologický klub rozeslal koncem října 2001 tuzemským i zahraničním účastníkům 2. českého národního vexilologického kongresu, který se konal ve dnech 8.-10.9.2000 v Ústí nad Labem, sborník přednášek. Na 130 stranách přináší mj. 9 vystoupení, přednesených na kongresu, stejně jako další 4 referáty Česko-německého setkání. Ty jsou otištěny jak v češtině, tak v němčině. Vystoupení jsou bohatě ilustrována, 8 fotografických tabulí dokumentuje některé referáty nebo přátelskou atmosféru kongresu. (Na s. 14 se žel objevila nemilá chyba v seznamu účastníků, správně má být Hubka, Josef a nikoliv Jiří.) Sborník je dostupný i omezenému počtu dalších zájemců s tím, že jeho cena pro členy Vexilologického klubu byla stanovena na Kč 120,-. Objednávky zasílané na adresu klubu vyřizuje výbor v pořadí, v jakém je obdrží. Redakce

PROCEEDINGS OF THE 2nd CZECH NATIONAL CONGRESS OF VEXILLOLOGY

are available at the Vexillological Club's address for EUR 10,- (Europe) or USD 11,- (overseas) including mail expenses. This publication brings all 9 papers presented during the congress (with a German summary) and four lectures of the Czech-German meeting (both in Czech and German). Papers are richly illustrated and 130 pages of the book are completed with 8 photo-plates. Information on preparation of the congress, accompanying vexillological exhibition, and on the symbols of the congress are also added.

Autoři hlavních článků (Main contributors):
Mgr. Pavel Fojtík, Prusíkova 2435, 155 00 Praha 5
Ing. Jaroslav Martykán, Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4 - Háje

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Vexillological Club, CZ-130 00 Prague 3, Pod lipami 58, The Czech Republic. Editor in charge Aleš Brožek.

December 2001 **No. 122**

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilologického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, mgr. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval ing. Petr Exner. Anglické překlady Darina Martykánová.

Prosinec 2001 **č. 122**

OBSAH:

Z HISTORIE STÁTNÍ VLAJKY VENEZUELY	2275
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	2288
RŮZNÉ	2289
Vexilologická výstava v Kladně	2289
Zemřel Derkwillem Visser jr.	2289
10. setkání německých vexilologů v Goslaru	2289
Sborník z 2. českého národního vexilologického kongresu	2290

CONTENTS:

FROM THE HISTORY OF THE NATIONAL FLAG OF VENEZUELA	2275
BOOK REVIEWS	2288
VARIA	2289
A flag exhibition in Kladno	2289
Derkwillem Visser jr. died	2289
10th meeting of German vexillologists in Goslar	2289
Proceedings of the 2nd Czech national congress of vexillology	2290

ISSN 1211-2615